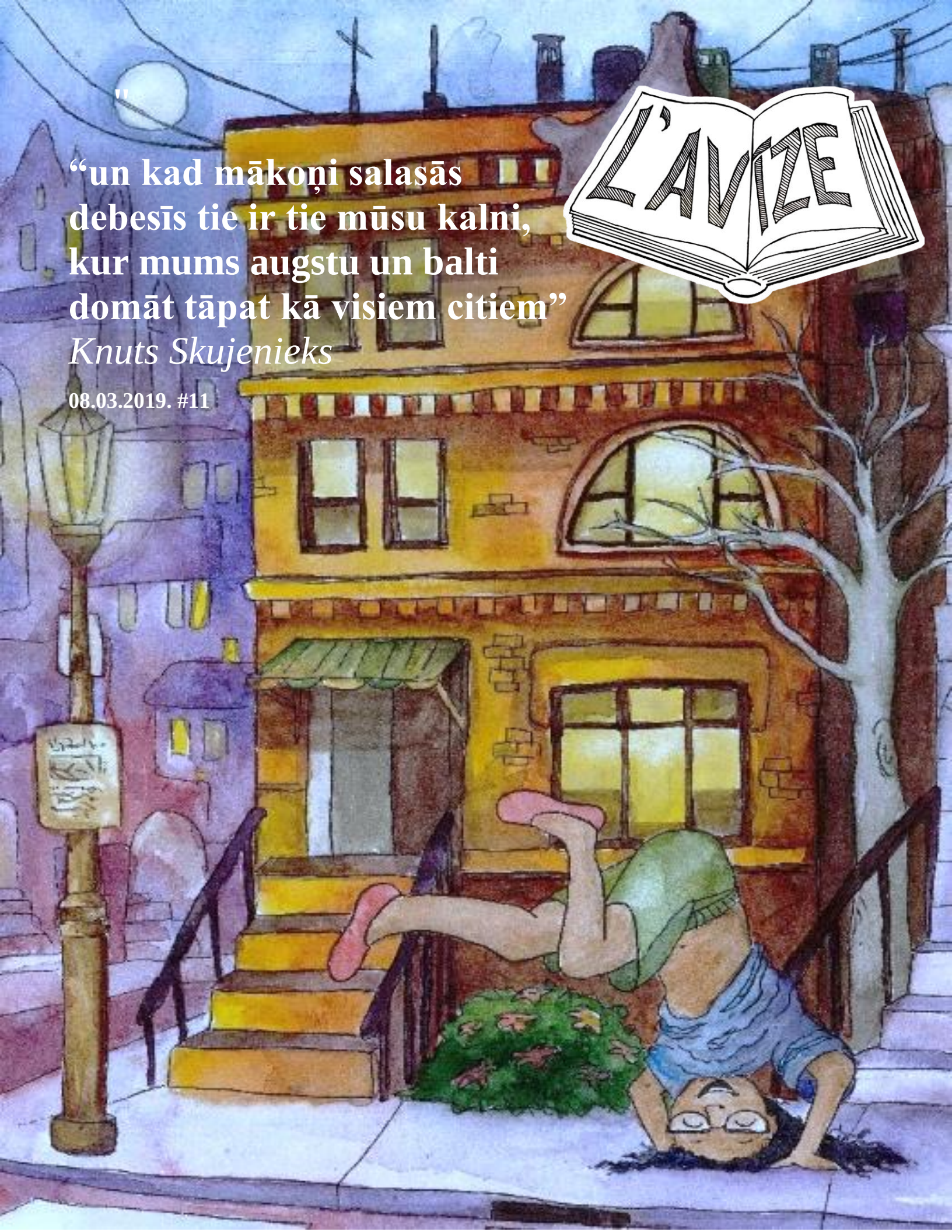

L'AVĪZE

"

“un kad mākoņi salasās debesīs tie ir tie mūsu kalni, kur mums augstu un balti domāt tāpat kā visiem citiem”

Knuts Skujenieks

08.03.2019. #11

Redaktores vēstule

Mana māsa saka, ka es pārāk daudz rakstu par gadalaikiem, motivāciju un laiku. Bet kā gan es varu nedomāt par to, cik daudz laika (drīzāk maz) ir palicis līdz pēdējam skolas zvanam? Vēl pirms mēneša es vēlējos rakstīt par sniegu, slēpošanu un sniegu zābakos, pirms divām nedēļām es jau biju pieradusi pie saules un biju gatava nomainīt savu ziemas jaku, bet tagad es varu tikai brīnīties par lietus neparedzamību!

Taču skaidrs ir viens, saule drīz būs uz palikšanu, un viens no lielajiem brīnumiem, ko saule spēj, ir iepriecināt visus citus, jo drūmu seju kļūst arvien mazāk. (Tam noteikti jābūt jau zinātniski pierādītam, ka tas tā ir!) Tā kā tagad "sliktais laiks" nevar būt attaisnojums, tad nav ko slinkot! Jo vairāk dara, jo vairāk var paspēt, paradoksāli, vai ne? Bet mans mudinājums Tev - atver pasauli no jauna arvien biežāk! Ar katru iemaņu, vienalga, vai tā ir iemācīšanās braukt ar divriteni, kūleņošana, zūd pirmatnējais satraukums, kas mūs pāršalc, kad to darām pirmo reizi. Uzsēdies uz riteņa, ar abām rokām stingri aptver ragus un sāc mīt pedāļus, sāc just pretvēju, nevis ar neizteiksmīgu ģīmi uzvelies uz sēdekļa! Mudinu uztaisīt savu pirmo māla vāzīti, iemācīties tamborēt, uztaisīt kāroto recepti ar baklažāniem un sieru, vispār apmeklēt gatavošanas meistarklasi, izlasīt grāmatu, kas tik sen ir "izlasāmo grāmatu" sarakstā, dziedāt līdz kakls sāp un darīt tā, it kā tu to darītu pirmo reizi!

Mēģinot atrast ceļus, pa kuriem es vēl nekad neesmu gājusi, nejauši uzskrēju savam pacietības mēram - 5 pantiņu mācīšanās no galvas krievu valodā! (Bet aizvakar es pārvarēju savu pacietības mēru un iemācījos visus 8!)

2019. gada pirmajā numurā *L'avīze* sniedz ieskatu par jaunumiem uz teātra skatuvēm, apbalvojumiem, cenšas noskaidrot, kā mūsu skolu padarīt zaļāku un vispār kādas stihijas cilvēki dominē mūsu skolā!

Diāna Birģele, 12.5

Šajā numurā

4 **Simfoniskais hits**

5 **Stihijas mūsu skolā**

7 **Par zaļu dzīvesveidu!**

10 **P O R T R E T S**

11 **Ko jaunieši nestāsta?**

13 **Simts grami**

17 **Teātris - otrās mājās?**

19 **Eiforijas sīrupā**

Zīmējumu autore: Laura Kolontaja (11.3)

Vāka ilustratore: Laura Birģele

Avīzes tapšanā piedalījās: Amanda Kaufmane (10.5), Gusts Ābele (8.1), Aribella Jauja (10.2), Jēkabs Bernāts (10.4), Madara Dzelve (8.1), Laura Kolontaja (11.3), kā arī īpašs paldies skolotājai Dagnijai Ivanovskai!

Simfoniskais hits ar Goran Gora

Pirms pieciem gadiem pirmoreiz uz Lielās Ģildes skatuves kopā ar Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri kāpa dziesminieks Goran Gora. Bet ne dziesmošana bija viņa mērķis pirmajās koncertsarunās. Šīs sarunas ir unikāls koncertformāts, kā izstrāde veltīta tieši mūsu - jauniešu auditorijai. Nesen LNSO koncertsarunas sāka svinēt piekto gadskārtu un aicina mūs uz turpmākajiem koncertiem, kas slēpjas zem to cikla jaunā nosaukuma - Simfoniskais hits ar Goran Gora.

Lai gan šosezon trīs no četrām koncertsarunām jau norisinājušās, pavisam drīz, 14. martā pulksten 19.00, noslēgsies Simfonisko hitu sezona un Goran Gora ar LNSO klausītājiem tiksies vien jaunsezon - no septembra. Koncerts nenoliedzami paredzēts jauniešu auditorijai, par to liecina vairākas pazīmes: koncerta ilgums (gan sarunas, gan skaņdarbu atskaņojums) ir 60 minūtes; pirms skaņdarba/-u atskaņošanas tiek pastāstīts par skaņdarba *backgroundu*; pirms skaņdarba/-u tiek nodemonstrētas tā galvenās tēmas, ko, izpildījumu klausoties, ir vieglāk atpazīt un izprast, ja par tām informēts jau sākumā. Goran Gora pats uzsver - koncertsarunas bez mūzikas paraugdemonstrēšanas nemaz nebūtu koncertsarunas.

Piektās jubilejas sezonu Simfoniskais hits ar Goran Gora noslēgs krietni grandiozāk nekā ierasts; tiks atskaņoti divi skaņdarbi, ierastā viena opusa vietā. Gods tiks dots šveiciešu komponista Arturam Onegēra diviem skaņdarbiem - *Pacific 231* un *Liturģiskajai simfonijai*. Pirmajā mirklī šķiet, ka Onegēra mūziku klausīties ir pulka interesantāk nekā runāt par viņa dzīvi, tomēr iedziļinoties var atrast saistošus stāstus par mīlestību, draudzību, Bahu, regbiju, Bugatti, Monmartru un rotaļu vilcieniņiem. Onegēra *Pacific 231* (1923) ir veltījums varenai sava laika lokomotīvei. Savukārt *Liturģiskajā simfonijā* (1946) komponists runā par modernā cilvēka attiecībām ar stulbumu, nežēlību, ciešanām, tehnokrātiju un birokrātiju.

Simfoniskais hits ar Goran Gora nudien ir teicams veids, kā inteliģenti pavadīt ceturtdienas vakaru. Protams, nevajadzētu uztraukties, ka auditorijā būs tikai 12-18 gadus jauni klausītāji, kā norāda ieteicamais vecums koncertsarunu apmeklētājiem. Simfonisko hitu iecienījuši arī krietni jaunāki, atļaušos sacīt, bērni, kā arī vecāka gadagājuma cilvēki, kas nevar atļauties biļetes uz parastiem LNSO koncertiem. Publika - raiba (protams, pozitīvā ziņā), koncerti - ne par garu, formāts - aizraujošs.

Jēkabs Bernāts

Kas valda pār mūsu skolu?

"Ūdens. Zeme. Uguns. Gaiss. Sen šīs stihijas dzīvoja saticībā viena ar otru. Tad viss mainījās, kad uguns nācija uzbruka. Tikai visu 4 elementu meistars tos spēja apturēt, bet, kad ĀVĢ vajadzēja to visvairāk, ..."

Zemes stihija – Mežāzis, Vērsis, Jaunava

Gaisa stihija – Ūdensvīrs, Dvīņi, Svari

Ūdens stihija – Zivis, Vēzis, Skorpions

Uguns stihija- Auns, Lauva, Strēlnieks

Uguns - pārsvarā līderība, racionālisms, ietiepība, vajadzīga inženieriem, izcili projektu vadītāji.

Ūdens - pārsvarā emocionalitāte, izdevīgums, ja nav noteiktu mērķu, izvēle ir pamatprogramma, iespējams vajadzīga profesijā, kur nav daudz nopietnu, konstantu darbību

Zeme - pārsvarā stabilitāte, finanšu domāšana, iespējams, noderētu pedagoga izglītība, jo vajadzīga pacietība.

Gaiss – pārsvarā tendence izgudrot, savilkt kopā, komunikācija, vajadzīga zinātniekam vai dzejniekam.

3 ieteikumi zaļāka dzīvesveida realizēšanai skolā

Pievēršanās zaļam dzīvesveidam vai jebkādam citam dzīvesveidam vai pievēršanās vispār *kaut kam* var būt viens iedziļināšanās pilns process. Ne jau tā, ka tas būtu slikti, tas gluži vienkārši ir ļoti laikietilpīgi. Tomēr bez iedziļināšanās būs grūti iztikt, ja vēlies kaut ko paveikt līdz galam vai vismaz ja vēlies veicināt progresu kvalitatīvi. Mans ceļš pie zaļāka dzīvesveida ir bijis kāpumu un kritumu pilns, un šie kāpumi un kritumi joprojām turpinās arī tagad, kad mans prāts ir apmēram sapratis, kas tad ir tie *zaļā dzīvesveida pamatpostulāti* – kas man ir svarīgs un pēc kā es tiecos.

Šo ceļu var salīdzināt ar bumbas mētāšanu vai debatēm, vai jebko citu, kur ir iesaistītas divas vai vairāk puses un apmaiņa – ar vārdiem, darbiem, viedokļiem vai kustībām. Jo nebūs tāda brīža, kad varēsi beigt mācīties, kad pie tevis vairs nenonāks jauna informācija, kad tu *visu zināsi*. Ik pa laikam šķitīs, ka tas brīdis ir pienācis, tomēr pavisam drīz uzradīsies jauni iemesli paskatīties uz to, ko iepriekš esi uzskatījis par *vienīgo patieso*, no citas perspektīvas. Un pats kaitinošākais ir tas, ka tas nenotiks saudzīgi un neviens tev neko nepateiks priekšā. Katrs mēģinās uzvest tevi uz pareizā ceļa, taču, iespējams, šis ceļš nebūs pareizais tev. Un, lai gan arī man ir grūti saprast, kā varētu rasties situācija, kurā mana apzeltītiem bruģakmeņiem izliktā taciņa varētu nebūt kādam piemērota, es cenšos aprast ar domu, ka tā vienmēr būs.

Iespējams, tas ir arī galvenais, ko esmu ieguvis, kopš esmu sācis piedomāt pie savām ikdienā veiktajām darbībām, cenšoties tās padarīt pēc iespējas draudzīgākas dabai, apkārtējiem cilvēkiem un visiem citiem kustoņiem. Esmu sācis dzīvot ar atvērtāku prātu, vēlmi uzzināt, ko jaunu, pats sašķaidīt savu viedokli pret sienu, lai pēc tam atkal saliktu atpakaļ, ļaujot tam izvērsties pilnīgi citādam, nekā tas bijis sākotnēji. Un pats galvenais, ko der atcerēties, ir, ka nekas nav melns vai balts. Taču mums ir dota brīva izvēle pietuvoties iespējami tuvu baltajam. Vai melnajam, ja kādam tā tīk.

Pēc visa šī garā ievada (ko labāk neuztvert kā ievadu, jo tajā ir paustas, iespējams, svarīgākās šī raksta domas) varētu spriest, ka tālāk lasīt nav vērts, taču tā arī gluži nav. Protams, visi ieteikumi, ko varu sniegt, ir balstīti manā unikālajā pieredzē un subjektīvajā viedoklī, kas gūts, absorbējot ļoti daudzos avotos pieejamo informāciju. Bet lasot jūs varat ar to rēķināties un bruņoties ar kārtīgu devu skepses, lai tikai neuzķertos uz kaut ko nepareizu (es gan svinīgi solos jūs nemānīt). Ja vēlāk internetā pameklēsiet kaut ko vairāk, visticamāk pamanīsiet, ka jebkuram pētījumam vai viedoklim pretī stāv pilnīgi apgriezti argumenti, kas nekādi neļauj saprast, kā tad ir. Tāpēc šajā vientuļajā pasaulē, kurā mums neviens nekad neko nespēj pateikt priekšā tā, kā ir, vērts vienkārši ieklausīties sevī un saprast, kas ir pareizi man.

1. Dzīvnieku produkti

Ir pierādījies, ka lopkopības industrija sniedz vislielāko artavu globālajā sasilšanā, radot vairāk siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju nekā auto un naftas industrijas kopā ņemot. Tāpat tā ir arī bēdīgi slavena ar dzīvnieku mocīšanu un dažādu slimību izraisīšanu cilvēkiem, taču par to mēs šoreiz nerunāsim, jo šajā ziņā viedokļi bieži mēdz ļoti krasi atšķirties. Lai nu kā, skolas pusdienās izvēloties ēdienus, kas nesatur gaļu vai, ja esam izvēlējušies īpaši ekstrēmu ceļu, arī pienu un olas, ilgtermiņā mēs varam radīt ļoti lielu iespaidu uz industriju, vismaz Latvijā, kopumā, jo, kā zināms, pieprasījums rada piedāvājumu, nevis otrādi.

2. Bulciņas

Lielai daļai no mums neiztrūkstoša rutīnas daļa noteikti ir iegriešanās skolas bufetē pēc smalkmaizītes... vai trim. Šajā gadījumā pirkt trīs smalkmaizītes ir labāk, jo tad plastmasas maisiņš kā resurss tiek izmantots ekonomiskāk, nekā tas būtu, ja katra bulciņa tiktu likta atsevišķā maisiņā.

Bet tik un tā – parēķināsim. Ja mēs skolā katru dienu nopērkam vienu plastmasas maisiņu, kurā iekšā ir nenoteikts skaits bulciņu, jo uz mūžības fona tas vairs nenozīmēs gluži neko, un tā darām katru no 175 mācību gada dienām, tad viena mācību gada laikā miskastē izmetam 175 plastmasas maisiņus. Bet mēs, protams, neesam vienīgie, kas ik dienu pērk bulciņas bufetē, vai ne? Pieņemsim, ka to dara kaut vai tikai divsimt skolēnu. Tātad mācību gada laikā miskastē tiks izmesti 35 000 plastmasas maisiņu, bet tie jau ir tikai Āgenskalna Valsts ģimnāzijas skolēni (un mūsu skolā pat nav sākumskolas).

Ko tad nu darīt ar šo informāciju? Vislabāk jau būtu bulciņas nepirkt vispār, atsaucoties uz pirmo punktu par lopkopības industrijas kaitīgumu, taču, ja mūsu izvēle tomēr sliecas par labu bulciņām,

būtu ļoti labi, ja mēs, zinot, ka esošie plastmasas maisiņi nav pārstrādājami, kā arī bieži vien nonāk apkārtējā dabā, nodarot kaitējumu savvaļas dzīvniekiem, varētu izvēlēties iepakojumu, kas radīts no videi draudzīgāka materiāla, piemēram, papīra, vai labākajā gadījumā pat dabūt bulciņas savā kastītē. Tomēr pagaidām ēdnīcā nav ne papīra maisiņu, ne metāla standziņu (higiēnas prasības neļauj pārdevējām ar rokām pieskarties konditorejas izstrādājumiem), kas arī ir mūsu galvenā lokālā problēma.

3. Daudzreizlietojamie trauki

Šeit es runāju par traukiem ūdenim, līdzpaņemtajām pusdienām un kafijai. Piemēram, nevis pirkt ūdeni bufetē, bet paņemt līdzi savā pudelē (diemžēl skolā gan nav iespējas atkārtoti uzpildīt pudeli), ņemt līdzi pusdienas savā termosā vai kafiju pēc skolas (Āgenskalnā ir atvēries «Caffeine», vai nav lieliski?) savā krūzītē. Šīs ir dažas ļoti vienkāršas lietas, ko varam darīt, lai būtu zaļāki Āgenskalna Valsts iedzīvotāji.

Gusts Ābele 8.1

PORTRETS LATVIJĀ. 20. GADSIMTS. Sejas izteiksme.

Atzīmējot Latvijas valsts simtgadi, no 2018. gada 3. novembra līdz 2019. gada 24. februārim Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā ir skatāma izstāde "PORTRETS LATVIJĀ. 20. GADSIMTS. Sejas izteiksme". Projekts norisinās vienlaicīgi trīs vietās –Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā, izstāžu zālē *Arsenāls* un Romana Sutas un Aleksandras Beļcovas muzejā.

Apmeklēju LNMM, kurā aplūkojami 20. gadsimta pirmās puses darbi: Janis Rozentāls, Johans Valters, Gustavs Šķilters, Jēkabs Kazaks, Jāzeps Grosvalds, Teodors Zaļkalns, Oto un Uga Skulmes, Valdemārs Tone, Ludolfs Liberts u.c.

Kā saka Dr.art. Gina Gerharde-Upeniece, portrets tiešā vai netiešā veidā dokumentē Latvijas vēstures, sabiedrības, sociālās un kolektīvās atmiņas veidošanos, nacionālās identitātes izpausmes, valstiskuma tapšanu, politiskos kontekstus un nodevas ideoloģijām. Izstādes spektrs ietver visai plašu amplitūdu no cilvēka-indivīda tēlojuma līdz vispārinājumam, no valsts pasūtījuma līdz brīvai interpretācijai, no reprezentācijas līdz privātumam un intimitātei.

Portretu tēma ir labs fokuss, caur kuru izstāstīt sarežģīti sazaroto 20. gadsimta mākslas vēsturi, kas, pašsaprotami, ir izstādes mērķis. Tas ir parocīgs motīvs kaut vai tā vienkāršā iemesla dēļ, ka portreta žanrs ir cieši saistīts ar portretējamā personību, viņa biogrāfiju un ar laikmeta aktualitātēm. Ciešu saistību ar vēstures aktualizēšanu norāda arī 20. gadsimta pirmās puses notikumi un fakti.

Kopumā izstādi uzskatīju kā vizuāli estētisku kulturālu veidu, kā pavadīt brīvdienas un kā vērtīgu papildinājumu (t.i. vizualizāciju) zināšanām par 20. gadsimta vēsturi.

Kā vienīgo izstādes trūkumu uzskatīju bezpersonisko (tīri hronoloģisko) darbu izvietojumu un gleznu anotāciju trūkumu.

Laura Kolontaja, 11.3

Ko jaunieši nestāsta saviem vecākiem?

„Un tad man pazūd gaisma, tā it kā būtu Zemes stunda,” tā dzied Ansis un Kristīne Pāže savā dziesmā “Zemes stunda” par piektdienas ballīti, alkoholu un attiecībām. Piektdienas ballīti jaunieši nesteidz atstāstīt vecākiem un uzskata, ka to arī nevajag darīt. Taču ko vēl bez piektdienas ballītēm jaunieši nestāsta vecākiem?

10. klases skolniece pasmejas un saka : “Ceturtdienas ballītes.” Taču sarunas laikā atklājas, ka bieži ir bailes iepazīstināt vecākus ar saviem draugiem. Piemēram, viņas draugs, pusaudžu depresijas ieskauts, nokrāsoja sarkanus matus un izdūra pīrsingu. Tieši pēc tam meitenes vecāki izteikuši vēlmi satikties ar viņas draugu. Meitene stāsta: “Zināju, ka mamma būtu šokā par drauga izskatu, nemaz nerunājot par tēti. Negribu radīt draugam nepatīkamas emocijas, tāpēc ar paceltu galvu izvairījos no vecāku ierosinājuma satikties..” Viņa atminas, ka šādas situācijas atkārtojās arī ar citiem viņas draugiem un tāpēc ievērojami pasliktinājās meitenes attiecības ar vecākiem. Viņa komentē: “Vairāk par nožēlojami vienaldzīgo “Kā iet ? - Labi.” ar vecākiem nepārrunājam. Un tas nebūt nav ‘forši’.”

11. klases skolēns: „Mani vecāki ar mani lepojas, un tas man personīgi ir pats galvenais - nelikt viņiem vilties. Un tāpēc bieži nākas daudz ko noklusēt.” Skolēns atzīst, ka bieži, runājot ar vecākiem, viņam nākas slēpt savu patieso būtību. “Vecāku priekšā nejūtos tik brīvi kā draugu priekšā. Nesaku vecākiem, ka aizraujos ar komiksu izveidi un ka esmu ieinteresēts datorspēlēs. Negribu, lai viņi domā, ka esmu tāds pats kā citi jaunieši.”

Kopumā jaunieši atzīst, ka jūtas labi savā ģimenē, taču, protams, vēlētos spēt parunāt ar vecākiem arī par sev tuvām tēmām, tomēr māc bailes, ka vecāki nesapratīs, nepieņems viņu intereses.

ATKĀPE.

- Cik dīvaini, ka mēs, jaunieši, alkstam vecāku atzinumu un esam gatavi darīt tik daudz, lai vecākiem sagādātu prieku un lepnumu par mums. Esam gatavi pat noslēpt sevi dziļā, tumšā stūrī, lai izliktos par citiem, lai izliktos par pieaugušiem, nosvērtiem, izciliem cilvēkiem. Taču neviens nav izcils, arī vecāki ne. Un kas vispār ir izcils?

- Paskaitot, cik dienas no sava mūža esmu pavadījusi kopā ar vecākiem, kļūst mazliet bail. Tās taču ir tik daudz! Teorētiski vecākiem vajadzētu pazīt mani vislabāk, jo pavadīts tik neticami daudz

laika kopā. Vecāki taču izraudājuši tik daudz asaru, izsmējuši tik daudz smieklu, nostaigājuši tik daudz kilometru, iznīcinājuši tik daudz nervu, lai es būtu tur, kur esmu tagad, taču beigās vecāki mani nemaz nepazīst.

- Ai, nu kā gan viņi varētu mani pazīt, ja pat nemāk mani saprast? Viņu laikos taču bija tā un šitā...šitā un tā.. Bet no otras puses, kā gan viņi varētu saprast manas dīvainības, ja es pati bieži apjūku un nesaprotu, ko daru?

- Es esmu cilvēks, arī mans tētis un mamma ir cilvēki. Esam ļoti līdzīgi viens otram, bet tāpat viņi mani neizprot. Bet vai es izprotu citus? Protams, ka nē, taču es pieņemu citu dīvainības, es nebaidos no saviem draugiem, jo zinu, ka viņi akceptēs mani. No tā izsecinu, ka arī mani vecāki var mani ja ne izprast, tad "pieņemt".

- Labi, es pastāstu vecākiem par draugiem, izstāstu visu, kā gāja skolā un ārpus tās. Tad mana mamma ir šokā un vīlusies un beidz ar mani lepoties. Kāds tad tur labums?

- Gan jau katrs esam pieredzējuši to slavas mirkli, kad vecāki stāsta kādai paziņai vai vecmāmiņai, cik laba es esmu, cik ļoti viņi ar mani lepojas, taču pēc tam paliek tāda rūgtuma pēcgarša. Un tad es galvā nodomāju: „Kaut nu viņa zinātu, kā viss ir patiesībā.." Bet varbūt ir vērts iemainīt maldīgos slavinājumus pret patiesību, jo mūsu vecāki to ir pelnījuši. Vecāki nav pelnījuši to, ka pirms sarunas ar viņiem man jāsagatavojas un jānoslēpj visa mana būtība, lai parādītu kādu, kas neeksistē.

Kas to lai zina, varbūt mammas draudzenes meitas brāļa sievas krustmātes dēla sievas brālis arī nodarbojas ar komiksu zīmēšanu un var piedāvāt man lielas iespējas, lai arī nākotnē es varētu darīt to, kas patīk man, nevis kādam citam.

Amanda Kaufmane, 10.5

LTV.lv un Latvijas Radio gada balvas "Kilograms kultūras" apskats

26. Februārī Latvijas Mākslas akadēmijā pulcējās dažādas Latvijas kultūras ekselences, lai apbalvotu un sveiktu LTV.lv un Latvijas Radio gada balvas "Kilograms kultūras" ieguvējus. Deviņās kategorijās tika izvirzīti daudz nominantu, bet finālbalsojumā katrā kategorijā palika 4-5 nominanti, no kuriem tika noskaidrots uzvarētājs, balvas ieguvējs.

Kategorija - Vizuālā māksla

- Imanta Tillera izstāde "Ceļojums uz nekurieni" (Latvijas Nacionālais mākslas muzejs, kuratore Elita Ansone)
- Izstāžu cikls "Pārnēsājamās ainavas" (Latvijas Nacionālais mākslas muzejs, rīkotājs: Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs)
- Ievas Jurjānes izstāde "GALS & SĀKUMS" (Latvijas Nacionālais mākslas muzejs)
- Aleksandra Naumova personālizstāde "Nebeidzamā ainava" (Latvijas Nacionālais mākslas muzejs)

Balvu saņēma: Ievas Jurjānes izstāde "GALS & SĀKUMS" (Latvijas Nacionālais mākslas muzejs)

Kategorija - Literatūra

- Māras Zālītes autobiogrāfiskais romāns "Paradīzes putni" (izdevniecība "Dienas Grāmata")
- Madaras Gruntmanes dzejoļu krājums "Dzērājmeitiņa" (izdevniecība "Neputns")
- Janas Egles stāstu krājums "Svešie" (izdevniecība "Latvijas Mediji")
- Andra Akmentiņa romāns "Skolotāji" (izdevniecība "Dienas Grāmata")

Balvu saņēma: Māras Zālītes autobiogrāfiskais romāns "Paradīzes putni" (izdevniecība "Dienas Grāmata")

Kategorija - Mantojums

- Dokumentālā filma "Laika tilti" (režisori Kristīne Briede un Audrjus Stonis, "VFS Films")
- Anda Treija "Maija Nora Tabaka" (izdevējs – "Galerija Daugava")
- Vitolda Mašnovska enciklopēdija "Muižas Latvijā" (izdevējs SIA "DUE")
- Izstāde "Latvijas gadsimts" (68 Latvijas muzeju kopizstāde)

Balvu saņēma: Izstāde "Latvijas gadsimts" (68 Latvijas muzeju kopizstāde)

Kategorija - Kino

- Spēlfilma "Bille" (režisore Ināra Kolmane, filmu studija "Deviņi")
- Dokumentālā filma "Turpinājums" (režisors Ivars Seleckis, "Mistrus Media")
- Spēlfilma "Homo Novus" (režisore Anna Viduleja, "Film Angels Productions")
- Spēlfilma "Tēvs Nakts" (režisors Dāvis Sīmanis, "Mistrus Media")

Balvu saņēma: Spēlfilma "Bille" (režisore Ināra Kolmane, filmu studija "Deviņi")

Kategorija - Teātris

- Pēteris Pētersons "Man 30 gadu" (režisore Ināra Slucka, Latvijas Nacionālais teātris)
- Rainis "Pūt, vējiņi!" (režisors Elmārs Seņkovs, Latvijas Nacionālais teātris)
- Pēc J. Akuratera "Kalpa zēna vasara. Sākums" (režisors Alvis Hermanis, Jaunais Rīgas teātris)
- Aivars Neibarts "Dieviņš pillā" (režisors Alvis Hermanis, Jaunais Rīgas teātris)

Balvu saņēma: Rainis "Pūt, vējiņi!" (režisors Elmārs Seņkovs, Latvijas Nacionālais teātris)

Kategorija - Mūzika

- Koncertizstāde “Kalpotājs. Blumbergs. Kamēr…” (Rīgas Mākslas telpa, Jauniešu koris «Kamēr…», diriģents Jānis Liepiņš)
- Jura Karlsona “Antonija #Silmači” (Latvijas Nacionālā Opera un Balets, horeogrāfs Aivars Leimanis, muzikālais vadītājs un diriģents Mārtiņš Ozoliņš)
- Latviešu vokālsimfoniskās mūzikas koncerts Dziesmu svētkos (diriģents Mārtiņš Ozoliņš, režisors Dāvis Sīmanis)
- Pēteris Vasks “Koncerts obojai un orķestrim” (diriģents Andris Poga, solists – Albrehts Maijers, pirmatskaņojums LNSO sezonas atklāšanas koncertā)

Balvu saņēma: Latviešu vokālsimfoniskās mūzikas koncerts Dziesmu svētkos (diriģents Mārtiņš Ozoliņš, režisors Dāvis Sīmanis)

Kategorija - Notikums

- Deju lielizrāde “Abas malas” (režisori – Juris Jonelis, Roberts Rubīns, horeogrāfi – Dace Adviljone, Liene Grava, Raimonds Martinovs)
- Izstāde “Simbolisms Baltijas valstu mākslā” (Orsē muzejs Parīzē, sadaļas "Latvijas simbolisms" kuratore Dace Lamberga)
- XXVI Vispārējie latviešu Dziesmu un XVI Deju svētki
- Restaurētās filmas “Četri balti krekli” pirmizrāde pasaulē un Latvijā un grāmatas “Rolanda Kalniņa telpa” izdošana (studija “Lokomotīve”, apgāds “Neputns”, Nacionālais kino centrs)

Balvu saņēma: XXVI Vispārējie latviešu Dziesmu un XVI Deju svētki

Kategorija - Kultūrvieta

- Vecauces evanģēliski luteriskā baznīca (Zemgale)
- Autobusu pietura "Šķieneri", Stradu pagasts, Gulbenes novads (Vidzeme)
- Popes muiža (Kurzeme)
- Kinoteātris “Splendid Palace” (Rīga)
- Latgales vēstniecība “Gors” (Latgale)

Balvu saņēma: Autobusu pietura "Šķieneri", Stradu pagasts, Gulbenes novads (Vidzeme)

Kategorija - Pārsteigums

- Artūra Analta interaktīvā instalācija “Matter to Matter” (London Design Biennale)
- Spēlfilma “Kriminālās ekselences fonds” (režisors Oskars Rupenheits. COMETE Films, OrderOrder, Jura Podnieka studija)
- Aigars Bikše skulptūra “Divi Raiņi” (pie Latvijas Nacionālās bibliotēkas)
- Koncertizstāde “Visas taisnības” (septiņdesmitie gadi: Raimonds Pauls un Imants Ziedonis. I. Ziedoņa fonds “Viegli”)

Balvu saņēma: Spēlfilma “Kriminālās ekselences fonds” (režisors Oskars Rupenheits. COMETE Films, OrderOrder, Jura Podnieka studija)

Šis gads daudzās Latvijas kultūras nozarēs bijis zelta gads un arī pārmaiņu gads. Latvijas simtgade manāmi atstājusi pēdas Latvijas kultūrā. Par to vari pārliecināties, apmeklējot kultūras pasākumus un smeļoties kultūras dvesmu gandrīz aiz katra nama stūra. Izaicini sevi un apmeklē vismaz 5 kultūras pasākumus šomēnes!

Amanda Kaufmane 10.5

Teātra aktualitātes

Saruna ar 10.5 klases skolnieci Martu Špūli

Skaistā saulainā ceturtdienas pievakarē tikos ar vienmēr smaidīgo un gaišo Martu Špūli. Mēs runājām par teātra aktualitātēm šajā ziemas izskaņā. Marta ir ļoti aktīva teātra apmeklētāja, tāpēc jautāju Martai : **Cik izrādes sanācis noskatīties februāra mēnesī** ?

Marta : Šomēnes esmu noskatījusies 8 izrādes, no kurām visspilgtāk atmiņā ir palikušas divas - J. Nīmaņa "Ceļojums uz Ziemeļiem" un A. Kukules iestudētā izrāde "Klitaimnestra".

Bieži nonākam izvēles priekšā – **Uz kuru teātri labāk doties ? Kuru teātri un izrādes tu ieteiktu jauniešiem ?**

Marta :Tas, protams, atkarīgs no katra vēlmēm un interesēm, taču tieši šosezon jauniešiem vislabākā izvēle, manuprāt, ir Nacionālais teātris, jo teātris savā un arī valsts 100.gades sezonā iestudē tikai latviešu autoru darbus, kas lieliski palīdz apgūt latviešu literatūru un mūsu valstij nozīmīgākos autorus. Kā arī Nacionālais teātris 2 dienas pirms katras pirmizrādes piedāvā studentu ģenerālmēģinājumus, uz kuriem biļešu cena ir tikai 3€ un pēc izrādes ir saruna ar tās režisoru, kas palīdz sakopot domas par izrādi un dažkārt arī "saliek visu pa plauktiņiem".

Esmu iedvesmota jaunam teātra apmeklējumam. **Kas, tavuprāt, būtu obligāti un bez šaubām jāredz šomēnes ?**

Marta : Janvārī Rīgas Cirka arēnā sāka rādīt A. Kukules diplomdarba izrādi "Klitaimnestra", kas pirmizrādi piedzīvoja vasaras sākumā Zirgu pasta telpās, taču šobrīd to ir iespējams redzēt Rīgas Cirka arēnā, kas izrādei piešķir īpašu atmosfēru. Tas ir divu sengrieķu literatūras darbu apvienojums, 9 aktiermeistarības treniņi. Izrādē piedalās 4 jaunie Nacionālā teātra aktieri - Madara Bore, Agnese Cīrule, Raimonds Celms un Kārlis Reijers.

Vēlos izcelt arī teātra trupas *Kvadrifrons* izrādes "Himna" un "Trīs stāsti", arī tās iespējams noskatīties Rīgas Cirka telpās.

Izrādi "Klitaimnestra" iespējams noskatīties vēl vienu reizi 1.aprīlī! (Visa informācija atrodama www.kvadrifrons.lv)

Teātra apmeklējums ir dvēselisks emociju uzlidojums. **Pastāsti par saviem teātra apmeklējuma rituāliem.**

Marta : Man gan šobrīd tādu īstu rituālu nav. Agrāk neatņemami bija ziedi aktieriem, taču šosezon laikam tās būtu sarunas ar draugiem vai vecākiem par izrādi, aktierspēli, veiksmēm/neveiksmēm.

Latvijas nacionālajam teātrim februārī aprit 100 gadu. **Vai tu arī atzīmēsi šo ievērojamo jubileju ?**

Marta : Februāris ir īpašs mēnesis manai ģimenei un draugiem. Teātra jubilejas nedēļā dzimšanas dienu svin vairāki ģimenes locekļi. Tieši 23.februāris ir arī mana tēta dzimšanas diena. To šogad atzīmējām ar skaistām svinībām, kurās, protams, tika svinēta arī Nacionālā teātra jubileja: gan dziedājām dziesmas no teātra izrādēm, gan kopā skatījāmies L. Ģībietes veidoto filmu par teātri "Dienišķais teātris".

LATVIJAS NACIONĀLAIS TEĀTRIS 100

Paldies Martai par jauko sarunu! No Martas mēs varam tikai mācīties, jo teātris nav domāts tikai senioriem vai pieaugušajiem. Teātra māksla jābauda visiem, tā vajadzīga kā dvēselei, tā dzīvei un prātam.

Amanda Kaufmane 10.5

Eiforijas sīrupā

Dvēseļu vējš

Gar jūrām un ielām, gar sekundēm, dienām,

Trauc kaukdams negantais dvēseļu vējš,

Tas nežēlo, neaijā, vien rauj visus līdzi,

Tas ir tas briesmonis, kas dvēsli tev plēš

Dvēseļu putenī ierauj ik brīdi,

Gan domas, gan darbus, gan jūtas no sirds,

Tas nežēlo, neaijā, vien posta un atņem,

Tam gan dūres, gan augums, gan ķermenis tvirts

Tas atņem no nabagiem, bagātiem ļaudīm,

Tam gluži vienalga kāds ir tavs skats,

Tas nežēlo, neaijā, tik dvēseles savāc,

Tam galvenais ir tikai viņš un viņš pats

Ieskrējiens dzīvē

Elpa, kritiens, cerību zudums

Nu uz mūžiem pazudis mierīgās dzīvītes plūdums,

Tas ir tas, kas krēslas karaļvalstī valda,

Tukšums, kurā nejūti ne rūgta, sāļa, salda,

Tas ir gaidāmais pirms ieskrējiena

Gan mācībās, stafetē, dzīvē,

Uzturoties aiz restēm, vai saldajā brīvē...

Tu vēlies dzīvot dzīvi mīļajās lomās,

Bet esi apjucis paša pazudušajās domās,

Tas ir gaidāmais pirms ieskrējiena,

Kad pretīm triecas neveiksmju siena,

Tas ir gaidāmais pirms ieskrējiena,

Kad pazūd cerība katra, ikviena,

Tas ir gaidāmais pirms ieskrējiena,

Kad tiecies pēc brīvības, mīlas vai miera,

Klusums, tukšums, sasistais gars,

Tas ir ieskrējiena kareivju bars.

Madara Dzelve, 8.1

***

Pustrīs naktī.

Tu neguli,

Tu krāmē tostermaizes plauktā,

Paskaties logā.

Tavs atspulgs

Tikai kājām gaisā,

Un tad tukšums.

Tev nokrita karote.

At the age of six I wanted to be a cook.

***

Drīz Lielupes krastos plauks ievas,

Ielās staigās kailāki pleci,

Viss, kas dzīvs, modīsies.

Un tad būsi tu,

Mana pelēkā ziema,

Kas no gaiša sniega iestaigāja tumšas ielas.

Tavu vēsumu man pavasara saule sasildīs,

Un viņas stari mani skūpstīs tā,

Kā nekad to nespēji tu.

Vairāk nebūs dubļu, ar kuriem tu mani apsvaidīji.

Nebūs tava slidenā ledus, uz kura man kāju sasist.

Nebūs tase tējas, nebūs segas.

Nebūs drēgnā vēja,

Nebūsi tu,

Mana pelēkā ziema.

Es tevi līdz ar pavasari atstāšu te,

Un tad jau varbūt mēs atkal

Tiksimies,

Kad decembrī tu man piezvanīsi:

“Čau, tu mājās?”

***

Akciju sabiedrība “Pasažieru vilciens”

Piedāvā līdz Asaru stacijai aizbraukt tikai par 1,40 €.

Ziemas sezonā šī stacija ir īpaši pieprasīta.

Izkāpjot ārā, tevi sagaida skaisti restaurēta bēdīga ēka,

Vietējais ar dvuļas pudeli,

Klibs, melns kaķis

Un paliels drēgnums.

Bet galvenokārt piedāvājuma pamatā ir skumjas, vientulība, vilšanās, aizvainojums un vēl dažādas extras.

Diezgan lēts brauciens, ja jautājiet man,

Tikai 1,40 € par asarām.

Pētersīls

Manas vērtības pāris laukumiņos

Četrpadsmit gadīgās manis ieraksts savā dienasgrāmatā.

Meklējot tautasdziesmu iedalījumu savos literatūras pierakstos, es atradu lappusi, kurā bija jāieraksta, manuprāt, svarīgākās vērtības.

Es atceros to uzdevumu, jo man tas likās neizpildāms, joprojām liekas.

Iedalījumi šīm vērtībām ir:

visaugstākā vērtība (viens laukumiņš, kas jāaizpilda);

īpaši vērtīgs (divi laukumiņi, kas jāaizpilda);

ļoti vērtīgs (trīs laukumiņi, kas jāaizpilda);

diezgan vērtīgs (četri laukumiņi, kas jāaizpilda);

nav slikts (četri laukumiņi, kas jāaizpilda);

un atkritumu grozs, kurā varēja rakstīt, cik lien.

Man joprojām tas viss ir sarakstīts ar zīmuli, jo es baidījos kaut ko ielikt augstākā plauktā nekā tam pienāktos.

Protams, visvērtīgākā tad man likās mīlestība, tad sekoja gudrība un veselība, pēc tam draudzība, uzticība un labestība, tālāk atklātība, augstsirdība, sirsnīgums un sapratne.

Es nemaz nezinu, vai maz tam piekrītu. Es nespēju no visām labajām lietām, kas mums ir apkārt, ielikt tās četrpadsmit laukumiņos, vēl jo vairāk nemāku sarindot tās, sākot ar nepieciešamākajām.

Nezinu, vai atkritumu grozā man vajadzētu stāvēt dusmām un satraukumam, jo kā tad var zināt, cik ļoti svarīgi man ir satikties ar šo cilvēku, ja es ne nieka neuztrauktos? Vai es nekad nevarētu kārtīgi (un citreiz) pēc nopelniem uz kādu sadusmoties, ja dusmas stāvētu šajā atkritumu grozā un nekad netiktu man klāt? Mums gandrīz visu, visu vajag mazliet, lai viss būtu līdzsvarā.

Malā ar zīmuli ļoti greizi ir pierakstīts: *stabilitāte, izaugsme, piederība.*

Es sēžu un domāju, kā īsti man visas šīs vērtības ir novietotas dzīvē. Ikdienā, ne uz rūtiņu lapas. Vai atklātība man stāv augstāk kā uzslava un veiksme?

Bet ko es te domāju? Internetā var atrast savu vērtību novietojumu piramīdā, balstoties tikai uz Tavas horoskopa zīmes!

Diāna Birģele, 12.5